

Druhý život Williama Cecila: Mezi pamětí a historiografií

Posudek školitelky

Mgr. Miroslav Beneš předložil k obhajobě disertační práci, která svým tématem míří do oblasti teorie historické vědy, historického myšlení a historiografie. Zájem o Williama Cecila jej provází již od pregraduálního studia, lze tedy předpokládat, a jeho disertace to potvrzuje, že je s touto historickou osobností dokonale obeznámen. Právě posunutí tématu směrem k teoretickým otázkám historické vědy považuji za velmi cenné a inspirativní. V takovém vymezení tématu se však ukrývá nejedno úskalí, což si autor od počátku velmi dobře uvědomoval. Případným nedorozuměním a námitkám se pokouší předejít přesným omezením tématu na určitý historiografický okruh, distancí od uměleckého ztvárnění sledované osobnosti i detailními deskripcemi a analýzami možných způsobů teoretických uchopení paměťového studia a druhého života a jejich propojení s historiografií. Na základě detailního studia dobových pramenů, po zvládnutí širokého okruhu teoretické literatury a po četných diskusích se mnou jako školitelkou dospěl Mgr. Miroslav Beneš nakonec k vlastní představě historiografické paměti. Tento jeho pokus o koncept vnímám jako originální a odvážný zároveň. Je třeba poznamenat, že Benešova teorie je skutečně promyšlená a s využitím vymezeného pramenného okruhu se mu ji podařilo i potvrdit.

Disertační práce je tvořena třemi kapitolami, z nichž první postihuje pramennou základnu a analyzuje stav dosavadního bádání o Williamu Cecilovi, druhá se obšírně zabývá studiem kolektivní paměti a teoriemi druhých životů, zde také vymezuje a představuje svoji teorii historiografické paměti. Ve třetí kapitole se autor disertace svůj koncept pokouší uplatnit na výzkum druhého života Williama Cecilla. V ní vymezil tři tematické oblasti Cecillova působení, jejichž reflexi sleduje v dobové literatuře i pozdější historiografii: soukromý život, veřejné role a působení v oblasti umění a vzdělanosti.

Ačkoli nás v souvislosti s Benešovým uchopením tématu disertační práce může napadat řada otázek i pochybností, zda se autor vydal správnou cestou, teoretická témata k tomu ostatně vždy vybízejí, je třeba ocenit již samu podstatu věci, tj. že se doktorand s odvahou a dokonce i nadšením vydává právě do oblasti teorie historického myšlení a historiografie, které bývají obvykle obávaným a bohužel i často opomíjeným teritoriem nejen disertačních prací, ale i odborných publikací. Domnívám se, že téma, které si autor pro svoji disertaci zvolil, má ohromný potenciál. Řada oblastí, např. kinematografie a umělecká literatura, zůstala v jeho práci nevyužita, nicméně neupírám tímto konstatováním autorovi právo hned na počátku oblast výzkumu zúžit a toto zúžení odůvodnit. Stejně tak je třeba konstatovat, že stranou zůstala literatura, která primárně není věnována Williamu Cecilovi, ale pouze se o něm v určitém kontextu zmiňuje. Zde bychom si ovšem mohli položit otázku, zda by takový záběr výzkumu byl realizovatelný v rámci doktorského studia.

Jako školitelka spatřuji jistý problém Benešovy disertace v tom, že ve třetí kapitole se místy nechává unést a tenduje k reprodukci obrazu historického dění, nicméně i tuto svoji potřebu dokázal autor při finalizaci textu značně redukovat. Velmi oceňuji přílohy v podobě grafů a tabulek, které jsou názorným zachycením teoretických východisek, paměťových

konceptů i dílčích výsledků Benešova výzkumu. Byť se v disertační práci objevují drobné překlepy a formální nedostatky, považuji její jazykovou, stylistickou a formální úroveň za příkladnou.

Po celou dobu doktorského studia postupoval Mgr. Miroslav Beneš velmi systematicky, svůj postup se mnou pravidelně konzultoval, studijní povinnosti plnil příkladně a často v předtermínech, zrealizoval několik zahraničních badatelských pobytů ve Velké Británii, absolvoval semestrální studijní pobyt v Norsku, zapojoval se do řešení interních fakultních grantů a publikoval dílčí studie v odborném tisku. Připomenout je třeba skutečnost, že doktorand předložil disertaci k obhajobě v závěru standardní doby studia, což nebývá zcela obvyklé. Již po odevzdání disertační práce zaujal Mgr. Beneš výsledky svého výzkumu na konferenci pořádané St. John's College univerzity v Cambridge.

Z pozice školitelky považuji disertační práci Mgr. Miroslava Beneše za zcela původní odborný text, odpovídající svou úrovní požadavkům koncepčním i formálním. Doktorand dospěl k formulaci vlastní teorie historiografické paměti, kterou využil a její funkčnost víceméně zdařile potvrdil při objasnění druhého života Williama Cecila. Předpokládám, že doktorand svůj pokus o nový koncept paměti objasní při obhajobě disertační práce, neboť je nedílnou součástí výsledků jeho výzkumu. Téma disertační práce tak, jak bylo vymezeno, vybízí k dalším možným badatelským návaznostem, které by měl Mgr. Beneš rozhodně zvážit, stejně tak jako případné publikování textu disertace, k němuž by mělo dojít po náležitém zapracování podnětů uvedených v posudcích oponentů a námětů vzešlých z obhajoby disertační práce.

Disertační práci Mgr. Miroslava Beneše tímto bez sebemenšího zaváhání doporučuji k obhajobě.

doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

V Hradci Králové 10. října 2021.